

МАЪЛУМОТНОМАИ
МУХОЧИР
Кишвари Красноярск

МАЪЛУМОТНОМАИ МУХОЧИР

(Чиро бояд донад мухочирӣ мехнати,
ки меояд ба кишвари Красноярск)

Х. К. Алимов

Сарвари ташкилоти ҷамъияти маҳаллии худмуктори милли – маданияти «Ватан» дар Красноярск

Асалому алейкум, хамватанони гиромӣ!

Мо, хамдиёрони Шумо, дар давоми солҳои дароз бо осоиштаги истикомат дорем дар Сибирь хамрох бо аҳолии аслии маҳалли. Сокинони Сибирь анъанавӣ дар замини худ навозишкорона қабул мекунамд мехмононеро, ки бо мехнати ҳалол ба даст меоранд маблағ барои оилаҳои худ, барои тарбияи фарзандони худ, ва барои дастгирии волидонии худ.

Истикомати тулони ва мехнат дар қаламрави мамлақати хоричи барои ҳар як инсон алоқаи дорад бо ҳалли саволҳои бисъёри дахлдор ба риояи қонунгузори, қоидаи ахлоқ, қоидаи муносибати эҳтиромона ба урфу одати маҳалли. Барои ҷавоб додан ба ин саволҳо ва бо мақсади роҳ надодан ба ваъияти задухурд ва ҷанҷол ё ки ҳалли бохайрияти онҳо барои Шумо тайёр карда шудааст ин рисола.

Дар ҳаляти пайдо шудан аз Шумо шароити аҳволи мушқил мо ҳам вақт тайёр ҳастем қумак расонем. Хохии мекунем бо рақамҳои зерин занг занед:

Алимов Хайдарали Курбонович – Сарвари ташкилоти ҷамъияти маҳаллии худмуктори милли – маданияти «Ватан» дар Красноярск,
тел. 8-908-221-38-69.

Сайдамиров Азимдҷон Хайрудинович – Раиси ташкилоти ҷамъияти маҳаллии худмуктори милли – маданияти «Ватан» дар Красноярск,
тел. 8-923-771-13-44, a.saidamirov@bk.ru.

«Сарваҷиби муносибати (Чиро бояд донад мухочирӣ мехнати, ки меояд ба кишвари Красноярск)»

Солотомати: Ташкилоти ҷамъияти маҳаллии худмуктори милли – маданияти «Ватан» дар Красноярск, 660000, Красноярск, ул. Космонавти, 10. Контактҳои: 8-908-221-38-69, 8-923-771-13-44, a.saidamirov@bk.ru, info@vatankrasnoyarsk.ru

Якҷанд сухан дар бораи кишвари Красноярск

Кишвари Красноярск ҷойгир аст дар Сибири Шарқи дар маҷзаи ниҳоят дур аз маркази федералии Россия. Минтақаи мо таваҷҷуҳ дорад пеш аз ҳама ҷун сарзамини қалон, ки бо масоҳаташ бештар аст аз бисъёр давлатҳои ДММ (СНГ). Андозаи кишвари Красноярск муқоисашаванда аст бо сарзамини Ҷумҳурии Қазоқистон ва қалонтар аз Ҷумҳурии Ўзбекистон (зиёда аз 5,2 маротиба), Ҷумҳурии Қирғизистон (тақрибан 12 маротиба), Ҷумҳурии Тоҷикистон (16,6 маротиба), Ҷумҳурии Озарбойҷон (27 маротиба) ва Ҷумҳурии Арманистон (79,5 маротиба).

Қисмати шимолии кишвари Красноярск ниҳоят суғ одамнишин аст бо сабаби шароитҳои сату қиддии иқлими. Дар ин ҷой ҳарорати обу ҳаво метавонад поён шавад то – 60 °С. Ба иқлими саҳту қидди ниғох нақарда, кишвари Красноярск бисъёр муҳим аст барои мамлақат ба сабаби боандоза буданаш ва гуногун ҷойгиршавии захираи қанданиҳои қоиданок, ки муайян мекунад таракқиёти шаҳрҳо ва қорхонаҳои саноатино.

Аз чихати таркиби этники аҳоли кишвари Красноярск таалук до-рад ба сарзаминҳои бартаридор бо аҳолии уруснишин, ки таркиб медиҳад 90 %-ро аз ҳамаи истикоматкунандагони минтақа. Як қисми аҳолии Сибирь худро сибиряк (аҳли Сибирь) меноманд. Сибирякҳо гуруҳи этникии мустақилона нестанд, вале дорои хусусияти махсус мебошанд, ки таркиб ёфтааст бо сабаби шароити сахту ҷиддии зиндаги. Сибирякҳо тавсиф карда мешаванд ҳамчун тоқатовар ва бо саломатии хуб, бомадонат, табиатан кавиуроода, бо ҳиссиёти иззати нафс, озодидуст, мустақили ва худэтиромкуни (дар Сибирь ягон вақт муносибат ва ҳуқуқи крепостной набуд). Дар Россия сибирякҳо аз қадим қадру қимат доштанд чун афсару ҷанговари мумтоз, қисмҳои ҳарбии сибирӣ шухрат доштанд ҳамчун боэътимод ва бо қобилияти баланди ҷанги. Сибирякҳо фарқият доранд бо дараҷаи баланди ватандусти, онҳо дар ҳама замон муҳофизаткунандаи вафодори Россия буданд. Мояи махсуси ифтихори онҳо ин далел мебошад, ки ҳусусан қисмҳои ҳарбии сибирӣ, ки аҳолии кишвари Красноярск ба он қисмҳо дахл дошт, нақши муҳимро иҷро карданд ҳангоми муҳофизати Москва аз немисҳо-фашистонӣ истилогар дар соли 1941.

Хусусияти анъанавии зиндаги дар Сибирь ҳамфикрии байни миллатҳо ва мазҳабпазирӣ мебошад. Дар замонҳои ҳозира дар кишвари Красноярск бо осоиштаги истикомат доранд намоёндагони 159 миллат. Ба онҳо дар дараҷаи давлатӣ мадад расонида мешавад. Барои дастгирии ҳислату хусусияти маданияти худ, забон ва анъанҳо, ва боз ба мақсади ҳимояи манфиати муҳоҷирон дар кишвар амал мекунад зиёда аз 90 ташкилоти милли-маданияти. Дар байни конфессияҳои динӣ аз ҳама сершумор мазҳаби насронӣ мебошад. Дар кишвар амал мекунад иттиҳоди динии муслмонон, яҳудиён, католикҳо ва намоёндагони дигар дину мазҳаб.

Тавсиянома ба риоякунии қоидаи ахлоқи ҷамъияти

Меҳмонони муҳтаррам, лутфан, фаромуш нақунед, ки ҳангоми ворид шудан ба кишвари Красноярск, Шумо ба даст меоред имконияти беназир дар баробари аҳолии аслии ин сарзамин истифода бурдани неъматҳои муҳайёкардаи саноати, иҷтимоӣ, маданияти онҳо, ва боз бозори меҳнатиро. Вале лозим нест кушишкунӣ ба му-

қаррар қардани тартибу интизоми тарзи зиндагии худ, изхори беписандӣ қардан ба урфу одати маҳалли.

Сарфи назар бо пуртоқатию таҳаммул, муносибати боэҳтиромона ба атрофиён, аҳолии урусӣ эҳтиром мекунад анъанавии худро, тарзи ҳайёту зиндаги, маънии Ватан, ки муҳофизат мекунад онро дар муддати садсолаҳои бисёр, аз аввали бақордарории замини қалони сибирӣ. Муҳимтарин самти олами ботинию маънавии ҳалқи урус инсофу адолат мебошад, бо ин суиистифода бурдан аз пуртоқатию сибирякҳо метавонад изтиробӣ аксуламали манфи орад, ки онро душвор аст боздоштан ҳам аз тарафи шуроӣ қухансолони милли, ва ҳам аз тарафи ҳокимияти маҳалли.

Барои пешгирии қардани пайдоиши вазъияту шороити ҷанҷолу задухурд ва баландбардории таъсирбахшии муомилаи байни яқдигар пешкаш мекунем ба диққати Шумо панду насихатҳои дилнишину дилписандро.

карордошти онхоро дар манзилҳои гуногун. Беодобона ҳисоб меёбад нигоҳи бодиккат ба тарафи занон. Дар ҷамъият маъқул доништа намешавад либоси кушода, вале ба ин ботамкин нисбат доранд. Дар ҳолати мувофиқ наомадан бо анъанаҳо бадкаسدона рафтор кардан шарт нест, ба дигар тараф рӯй гардондан ҷавоби хуб аст. Номакбул ҳисоб меёбад дар тан доштани либоси барзиёд кушода дар биноҳои ибодату парастии дини, дар коргоҳ, дар биноҳои маъмури, дар меҳмони дар хонаи одамоне, ки ба анъанаҳои онҳо ин намуди сару либос муҳолифат дорад ё пушидани ин либос;

● ахлоқи беодобона ҳисоб меёбад гуфтори баланд ҳусусан бо телефон дар ҷойҳои умумӣ: боғчаҳо, қаҳвахона, кинотеатр, дар куча, дар нақлиёти ҷамъияти. Изтиробӣ аксуламали манфии атрофиёро меорад мусиқии баланди милли, ки мебарояд аз тирезаи нақлиёт, хона ё бинои истиқомати мусофирону меҳмон;

● дар ҳузури аҳолии аслии маҳалли байни худ хуб аст, ки бо забони уруси суханронӣ кунед;

● хангоми воҳури бо одамони ношинос дар куча бодиккат ба ҷашмони вай нигоҳ кардан аз рӯи одоб нест, ин баҳо дода мешавад чун нишон додан ба ахлоқи беадабона ё таҷовуз (агрессия). Вале хангоми муомилаи фарди, ҳусусан хангоми ҷавобдихӣ ба саволу пурсишҳо дар шароити мушкили зиндагӣ, кадрӯ кимат дорад нигоҳи кушодадил, бе гардондани ҷашмон ба дигар тараф;

● дар мавриди пайдошавии таваккуфи ноқулай хангоми рӯй ба рӯй шудан бо одами ношинос, барои паст кардани вазъияти массирӣ пуршиддат хуб мешуд, ки бо ифодаву баёни хайрандеши башара. талаффуз кардан даркор сухани боадабонаи бетарафро, ба мисол, солом додан. Ин гуна ахлоқ ҳисоб намеёбад чун фурутани, вале ба-

ракс шаҳодат мебахад аз устувории худ ва мавҷуд будани хирадмандӣ дар зиндагӣ;

● роҳ дода намешавад тамоқуқаши дар ҷойҳои ҷамъияти, аз он ҷумла дар истиғҳои нақлиёти, майдончаҳои баҷагона, даромадгоҳҳои биноҳо ва дигару дигар;

● роҳ дода намешавад истеъмоли нушоқиҳои спиртдор дар ҷойҳои умумӣ, аз он ҷумла дар куча, дар боғчаи истироҳати. Ҳолати сархуши дар ҷойҳои умумӣ таънаву сарзаниши ҷамъиятро меорад;

● роҳ дода намешавад истеъмоли модаҳои нашъадор, аз ҷумла носкаши.

Чи кор кардан даркор дар мавриди шароити низоъ ва ҷанҷол?

● Дар мавриди пайдошавии низоъ ва задуҳурди зиндагӣ кушиш кунед ба ҳалли он ба воситаи қувва ва таъсири бадкаسدона, гуруҳи тарафдоронатанро гирд наоваред барои ин. Зарур аст ба ҳисоб гирифтани, ки аз соқини ношиноси маҳалли тарафдорони бешумор метавонанд пайдо шаванд, ва метавонанд дар инқишофи задуҳурди иштирок кунанд. Дар хотир гиред, дар байни миллатҳои гуногун, ва боз дар байни аҳолии маҳалли, воҳурда мешавад одамони беадаб, бемаданият, одамони таҷовузкор. Ин ахлоқи нодурусти онҳо аз тарафи ҷамъият маъзамату сарзаниш карда мешавад. Дар мавриди нишон додани ин гуна ахлоқи монанд, ҳатто дар ҷавоб ба амали гайриқонуни, Шумо низ дар як зина мебароед бо вайронкунандаи тартиботи ҷамъияти ва таънаву сарзаниши ҷамъиятиро меоред, ба он нигоҳ накарда, ки аз аввал ки айбдор аст дар задуҳурди воқеаи сарзада;

● Дар мавриди пайдошавии низоъи давомноки зиндагӣ кушиш кунед барои ҳалли он истифода баред қумаки миёнрави бетарафро. Ба ин сифат метавонад пеш барояд сарвари ҷамъияти милли, намоёндаи аҳолии маҳалли, ки метавонад ба Шумо қафолат диҳад. Ин ме-

тавонад бошад, мисол, сохибкорон ё ҳамсоя ба чойи истикомат, ки бо вай Шумо дуруст кардаед муомилаи бовариноки дустана. Дар мавриди пайдошавии хатар ба ҳаёт, саломати, тахкиру дашном додани обру ва эътимоди милли, зуд мурочиат кунед барои кумак ба идораҳои хифзи ҳуқуқ;

● Агар чанчол байни қудакон руй дод, аз ҷумла байни қудакони миллатҳои гуногун, онро бояд ҳалл кард бо иштироки волидон ва кушиш накунед, ки мустақилона ҷазо диҳед ба дилозор. Дар ҳолати мушкили ё имконнопазирии созиши ҳалли чанчолу задухурд, бояд ба идораҳои хифзи ҳуқуқ мурочиат кунед;

● Дар мавриди пайдошавии вазъияти задухурд дар нақлиёт ё дар вазъияти ноговор дар роҳ тарзи бештари хирадмандонаи рафтор даргузашту розиги мебошад дар аввали чанчол, то ки он кирдори устувор нагирад. Дар хотир гиред, ки дар баҳси муассир хирадманд розиги медиҳад, чунки

вай бо ин тарз вақти ҳурро эҳтиёт мекунад, ақидаи мусбати ҳаётро ва роҳ намедихад ба оқибатҳои номатлуб. Дар мавриде, ки агар воқеаи ноговори роҳи-нақлиёти (садама) аллақай руй дод, бениҳоят номатлуб аст кушишкунӣ ба гирдории гуруҳи дастгирон – ин ба тезтундшавии чанчол роҳ медиҳад.

Ҳалли чанчолро бояд бовар кунем ба мутахассиси салоҳиятдор (комиссарони садамаги, БДА, адвокат, додгоҳ);

● Дар маданияти уруси қабул нест қурбони қардан бо расонидани марг ба ҳайвонот. Қуштани ҳайвоноти қурбониро пайравони

ислом роҳ намедиханд дар чойҳои умумӣ ва дур аз назари қудакон. Дар шаҳри Красноярск ва дигар нуқтаҳои аҳолинишини қалон вучуд дорад чойҳои махсуси барои молқуши;

● дар ҳар қадом, ҳатто дар ҳуди шароити душвори зиндагии аз хотир набароред мақсади асосии Ҳудро, яъне истикоматро дар сарзамини Сибирь: покдилона бадастории маблағро барои худ ва оилаи худ, ташкил додани қорҷалониҳои покдилона, имкон бошад, маълумот гиред, аъзои боэҳтироми ҷамъият шавед. Кушиш кунед, ки амали Шумо бо мақсади ҳуди Шумо муҳолифат накунад, ва он лаҳза фикри ҷамъият ва қонун ҳамеша тарафдори Шумо мешаванд.

Ба қучо мурочиат қардан дарқор барои машварату маслиҳат?

Дар мавриди пайдошавии ғавқулодаги, ва боз барои гирифтани ёрии таъҷилии тиббӣ – рақами умумии телефон барои талаби хизмати таъҷилии 112.

Бо пурсишу қорҳою қайдкунии муҳочирон – Шӯбаи қорҳои руҳсатдиҳии Раёсати оиди қорҳои муҳочирии ГУ МВД Россия дар кишвари Красноярск қойгир дар суроғаи: ш.Красноярск, қ.Мужества, 2; расидан то мақон бо нақлиётҳои №№ 2, 9, 43, 55, истоҳи «Мужества». Телефон барои машварат: 8 (391) 229-56-56, 229-56-62, 229-56-58.

Бо пурсиш оиди ғавқулодаги муҳочирон – Шӯбаи оиди қорҳои муҳочирии Раёсати оиди қорҳои муҳочирии ГУ МВД Россия дар кишвари Красноярск қойгир дар суроғаи: ш.Красноярск, қ.Мужества, 2; расидан то мақон бо нақлиётҳои №№ 2, 9, 43, 55, истоҳи «Мужества». Телефон барои машварат: 8 (391) 229-56-32, 229-56-36, 229-56-37.

Бо пурсишу қорҳои руҳиву маънавии парастишу ибодати дини мусулмонӣ – Раёсати умумии маънавии мусулмонони кишвари Красноярск 8 (391) 2-45-51-00.

Бо қорҳои пешгирии ғавқулодаги гайриқонуни, дар мавриди содироти қиноят – телефон дилпурии Раёсати асосии Вазорати қорҳои доҳилии Россия дар кишвари Красноярск 8 (391) 245-96-46.

Бо қорҳои пешгири қардачи мочарочуи, ғавқулодаги террористи – телефони дилпурии Раёсати хизмати Федералии бехетарии Россия дар кишвари Красноярск 8 (391) 299-06-20.

Ташаккур. Ба Шумо ғакат неки меҳохем!

Административно-территориальное устройство Красноярского края

КРАСНОЯРСКИЙ КРАЙ

Координаты в России: 51° 48' и 77° 41' с.ш.

Центр — г. Красноярск (937,1 тыс. чел.)

Дата образования края — 7.12.1934 г.

Территория — 2 339,7 тыс. кв. км

Население, всего — 2 890,3 тыс. чел.,
в т.ч. городское — 2 192,3 тыс. чел.,
сельское — 698,0 тыс. чел.

Средняя плотность населения — 1,3 чел./кв. км

Районов — 44, городов — 23, рабочих поселков — 41,

сельских администраций — 486,

сельских населенных пунктов — 1 702.

ТАЙМЫРСКИЙ ДОЛГАНО-НЕНЕЦКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН

Центр — г. Дудинка (23,4 тыс. чел.)

Дата образования — 10.12.1930 г.

Территория — 862,1 тыс. кв. км

Население, всего — 37,8 тыс. чел.,
в т.ч. городское — 25,1 тыс. чел.,
сельское — 12,7 тыс. чел.

Средняя плотность населения — 0,04 чел./кв. км

Городов — 1, рабочих поселков — 1,

сельских администраций — 4,

сельских населенных пунктов — 27.

ЗВЕНКИЙСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН

Центр — пгт Тура (5,5 тыс. чел.)

Дата образования — 10.12.1930 г.

Территория — 667,7 тыс. кв. км

Население, всего — 16,7 тыс. чел.,
в т.ч. городское — 5,5 тыс. чел.,
сельское — 11,2 тыс. чел.

Средняя плотность населения — 0,03 чел./кв. км

Рабочих поселков — 1,

сельских администраций — 22,

сельских населенных пунктов — 26.

Статистические данные

и административно-территориальное деление

Красноярского края приводятся по состоянию на 1.01.2008 г.